



**Immanuel
KANT**

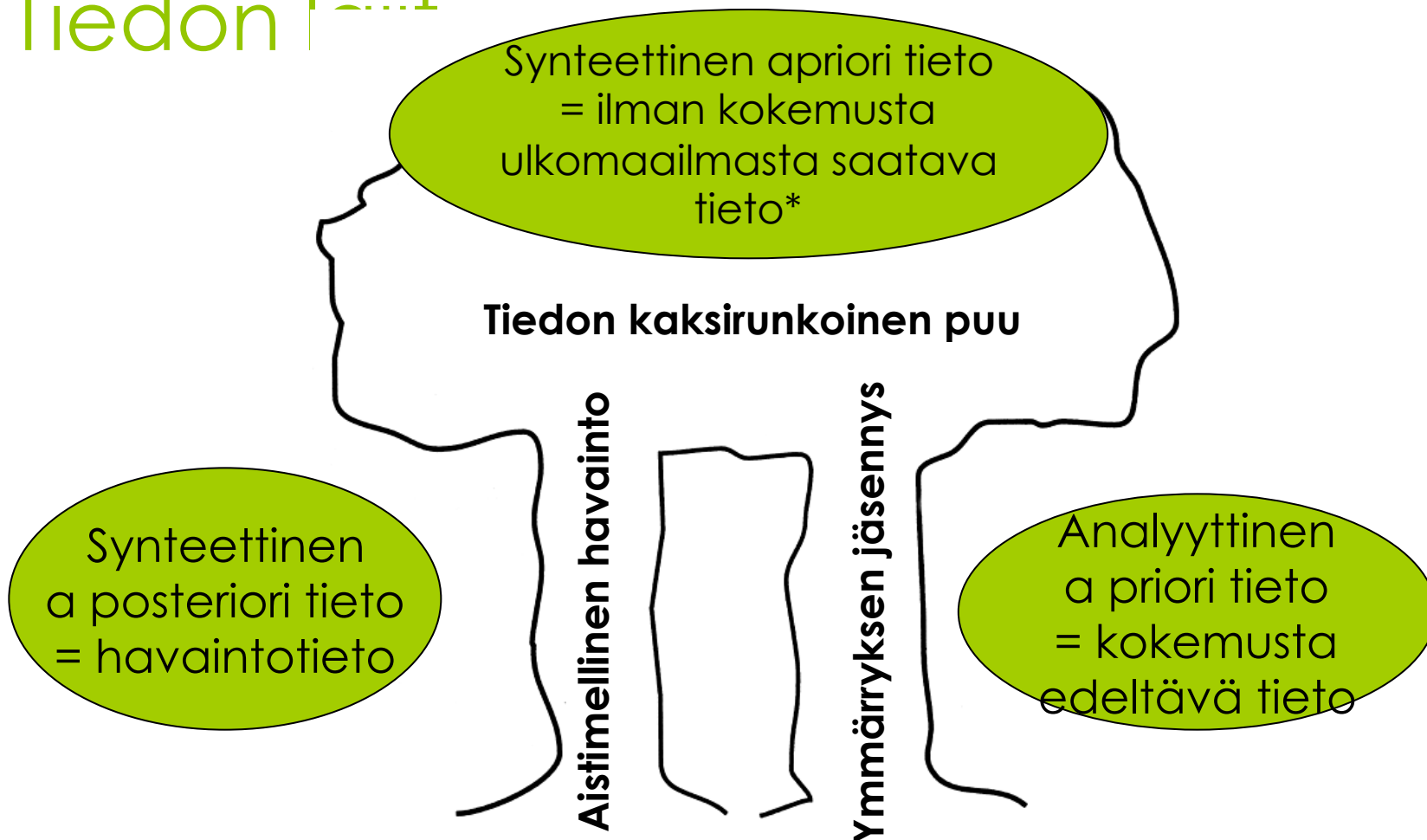
KANTIN TIETOTEORIA

(Immanuel Kant 1724-1804)

KANTIN TIETOTEORIA

- Kantin lähtökohta: meillä selvästi on tietoa, mutta millä edellytyksillä se on mahdollista?
- Filosofian kopernikaaninen kumous: kysymys tiedosta muuttuu ulkomaailmaa koskevasta kysymyksestä inhimillisen tiedon ehtojen tutkimiseksi.
- ”Ratkaisee” empirismin ja rationalismin välisen kiistan vaihtamalla tarkastelun näkökulmaa.
 - Empiristit ovat väärässä: on olemassa puhtaasti rationaalista tietoa.
 - Rationalistit ovat väärässä: ilman havaintoa emme tietäisi maailmasta mitään.

Tiedon puu



**"Käsitteet ilman havaintoja ovat tyhjiä,
havainnot ilman käsitteitä ovat sokeita."**

KANTIN TIETOTEORIA

- o inhimillisen havainnon muodot* (tila/avaruus ja aika) ja ymmärryksen kategoriat* (mm. substanssi, syy-seuraussuhde) määrittävät sen, millaisena maailma meille ilmenee.



**maailman
ilmeneminen
meille
(das Ding für mich)**

**maailma
sinänsä
(das Ding an sich)**

KANTIN TIETOTEORIA

Onko Kantin mukaan maailma todella olemassa?

KYLLÄ → ontologinen realismi (vrt. solipsismi)

Voimmeko tietää, minkälainen maailma reaalisesti on?

EMME → tieto-opillinen idealismi



maailman ilmeneminen meille
(das Ding für mich)

maailma sinänsä
(das Ding an sich)

ihmisen tietokyvyn raja